

De Doarpskille

**EKSTRA EDYSJE SKOALLEREUNY
150 JIER KRISTLIK ÛNDERWIIS
EASTERNIJTSJERK
op 26 maaie 2018**

Redaksje:

Baudy Cuperus-Sijtsma
Grienewei 34
Tel. 242048
baudycuperus@knid.nl

Dieta Holwerda
(Administraasje)
Langgrousterwei 12
Tel. 242212
dieta@knid.nl

Pieter Hoogland
De Lyts Ein 37
Tel. 241284
info@hooglandverhuur.nl

Tineke Slager–Groenewoud
(Lay-out)
De Lyts Ein 2
Tel. 242020
doarpskille@hotmail.com

Anneke Weidenaar-Bergema
(Boargerlike Stân)
Langgrousterwei 23
Tel. 242148
annekebergema@hotmail.com

Bankrek. nr.
NL32 RABO 03461.40.293

Yn dizze skille û.o.:

- Ferhalen dy't ynstjoerd binne troch âld-learlingen en -direkteuren.
 - Earder pleatste artikels
 - It programma op side 24, 25 en 26
- Folle wille mei dizze spesjale Skille!

Foeke en Sjoerdsje

Hé psst Foeke, wat in drokte hjir op sneon. Wat is hjir te rêden? De bern binne hjoed dochs frij as net dan. Ik begryp d'r neat fan, de juffen strúne hjir ek allegear om, wat is d'r oan de hân?

Ach Sjoerdsje, witst do dat net mear dan, it is hjoed ommers feest, we fiere hjoed dat er al 150 jier kristlik ûnderwiis yn Nijtsjerk jûn wurdt. Wy wurde âld Sjoerdsje....

Wat ha wy in protte meimakke al dy jierren, al dy bern dy't hjir nei skoalle gien binne, al dy masters en juffen dy't hjir oan skoalle stien ha, de ferhúzings en útbredings fan de skoalle. Te folle om op te neamen. At dy souder ris prate koe..... ->

Eartiids kamen wy noch wolris nei ûnderen om ús sechje te dwaan oer it ôfrûne jier, mar ik tink dat se ús wat ferjitten binne...

Ja Foeke jonge, it wie in moaie tiid. Ik hoopje dat de reünisten hjoed mei elkoar in moaie dei ha, goeie herinnerings ophelje, nochris om de fiten en streken laitsje en mei in goed gefoel wêr nei hûs ta gean.

Miskien dat wy anst ek efkes fan souder komme.....

DE REUNY IS MEI MOOGLIK MAKKE TROCH DIZZE STIPERS:

- Bouwkundig Ontwerpbureau Meinsma
- Leanbedriuw P.M. Themmen
- Kapsalon Geartsje
- Moai mei Blommen
- Faber Bloementransport
- P. de Boer fourage etc.
- Kookstudio@home
- Autorijschool Kuiper
- Faber Telecom
- NAM
- Hoogland Attractieverhuur
- Van Kammen Tenten en Catering
- Doarsphûs De Terp

EEN STUKJE GESCHIEDENIS VOORAF

In juli 1865 werd in ons dorp een vereniging opgericht om te komen tot christelijk onderwijs. Het bestuur slaagde erin om voldoende geld bijeen te brengen om een gebouw te stichten. Deze christelijke school werd op 3 maart 1868 geopend. De feestelijke opening vond plaats in de schuur van bestuurslid Anne Blom, omdat het schoolgebouw zelf nog niet klaar was.

Omdat ook kinderen uit de ons omringende dorpen (Wierum, Nes, Paesens, Lioessens, Morra, Metslawier en Niawier), waar nog geen christelijke school opgericht was, naar de school in Oosternijkerk gingen, liep het aantal leerlingen al snel op tot een tweehonderd.

In 1890 kreeg de Doleantie zijn beslag en vele hervormde ouders stuurden hun kinderen niet meer naar de christelijke school, daar vrijwel het gehele bestuur der school met de Doleantie was overgegaan. Pas in 1910 stapten beide kerkelijke richtingen op schoolgebied weer bij elkaar.

Intussen was de éénklassige school aan de Langgrousterwei te klein geworden. Het werd afgebroken, men gaf in de tussentijd les in het gereformeerde kerkgebouw, en in 1902 werd het nieuwe schoolgebouw geopend.

Was het oude gebouw van 1868 éénklassig, het gebouw van 1902 was drieklassig.

Na 1900 werden in verschillende dorpen rondom Oosternijkerk ook christelijke scholen gesticht waardoor het leerlingenaantal weer terugliep. In 1922 werd er ook in Metslawier een christelijke school gesticht en daarna kwamen de leerlingen alleen nog uit Oosternijkerk.

In 1950 werd het huidige gebouw opgericht, welke school voor het eerst de naam "Foeke Sjoerds Skoalle" droeg. Deze naam is een eerbetoon aan de geschiedenisschrijver/schoolmeester Foeke Sjoerds die van 1742-1770 schoolmeester én historieschrijver van ons dorp was.

Het schoolgebouw van 1950, aanvankelijk vierklassig, werd al spoedig uitgebreid met nog een lokaal.

De Vereniging voor Christelijk Kleuter-onderwijs werd opgericht op 9 augustus 1955. Op 12 januari 1959 werd na vele besprekingen en grote

inzet van het bestuur eindelijk het gebouw voor de kleuterschool geopend. Het houten gebouw droeg de vrolijke naam "Blier Begjin". Op maandag 5 juni 1973, dus 14 jaar later, werd er naast de school een nieuw gebouw betrokken, dat officieel geopend werd op 28 augustus 1973.

In 1983 liep het leerlingenaantal dusdanig op dat er een tweede leidster mocht worden benoemd. Een lokaal van de lagere school werd voor de kleuters aangepast. Intussen zijn de beide verenigingen opgegaan in één nieuwe vereniging, namelijk: Vereniging tot Bevordering van Christelijk Nationaal Basisonderwijs te Oosternijkerk.

Op 1 augustus 1985 vond overal in het land en dus ook in Oosternijkerk de integratie plaats van kleuteronderwijs en lager onderwijs. Onze school voor 4 tot 12 jarigen heet dan: Foeke Sjoerds Skoalle voor Christelijk Nationaal Basisonderwijs.

In ditzelfde jaar 1985 hoopte het schoolbestuur toestemming te verkrijgen tot het bouwen van een nieuwe school. Immers, het schoolgebouw van 1950 was als 'semi-permanent' tot stand gekomen, hetgeen betekende dat het 25 jaar zou bestaan om daarna vervangen te worden door nieuwbouw; die periode was al in 1975 verlopen. De school werd echter niet afgebroken, maar er vond wel een ingrijpende verbouwing en uitbreiding plaats. Zo werd de school aangepast aan de eisen die destijds in het onderwijs golden.

Met deze verbouw werd in het najaar van 1985 begonnen. Tijdens deze periode kon de school niet worden gebruikt. De vier klassen vonden een (verdeeld) plekje in het oude kleuterschoolgebouw, het lokaal van de Hervormde Gemeente en in dorps huis "De Terp". In juni 1986 is de verbouw voltooid, waarbij een uitbreiding met een multifunctionele ruimte wordt gerealiseerd, terwijl de vernieuwde school in augustus feestelijk wordt geopend. De naam "Blier Begjin" verdwijnt en kleuters en lagere schoolkinderen komen voorgoed onder één dak.

Op 1 januari 1996 zijn in het kader van de bestuurlijke schaalvergroting 13 besturen en 17 scholen in Dongeradeel opgegaan in één nieuwe vereniging. Ook onze school trad toe tot deze vereniging, PCBO Dongeradeel geheten.

Mei 2002 ondergaat de school opnieuw een ingrijpende verbouwing en uitbreiding, waarbij het specifieke uiterlijk prachtig bewaard blijft,

eigenlijk hersteld wordt. Een uitbreiding waarbij de school in oppervlakte bijna twee keer zo groot wordt. Naast het, zo lang gewenste 5^e leslokaal, krijgen de peuters van peuterspeelzaal 'De Bernejster', die jaren in Hervormd Lokaal en dorps huis 'De Terp' verbleven, een plek in ons gebouw.

Op 9 mei 2003 hebben de kinderen van de school en van peuterspeelzaal 'De Bernejster' de vernieuwde Foeke Sjoerds Skoalle feestelijk geopend. Als eerste school in de gemeente is onze school een onderwijsvoorziening voor kinderen van 2 ½ t/m 12 jaar.

Door de sluiting van de school in Nes kreeg onze school in 2006 een extra aantal leerlingen en door de aanhoudende groei van eigen leerlingen kon in de loop van 2006 een extra lokaal worden aangebouwd. Nu in gebruik als 6^e leslokaal maar bedoeld als tweede lokaal voor de groepen 1 en 2. Het werd in januari 2007 in gebruik genomen.

Reinder Tolsma

HET VERHAAL VAN PIETER EN TIJSKE FABER

(kinderen van Theunis en Jantsje)

Theunis en Jantsje en hun kinderen

In de jaren 60 waren wij de beheerders van de Foeke Sjoerds Skoalle te Ooster Nijkerk. Hoeveel jaar we dat gedaan hebben, weet ik niet meer (tussen 1962 en 1965, red.). We waren zelf nog jong, zo ongeveer 16 en 17 jaar, wat toen normaal was om te werken. Dus officieel was mijn vader de beheerder en wij mochten het werk doen.

Tijtske in de school iedere week de hele school poetsen en de vloeren schrobben en eens in de zoveel tijd de ramen lappen. Als de kinderen met sneeuwvoeten binnen kwamen nog maar even poetsen.

Eens per jaar de grote schoonmaak in de grote vakantie en ja daar gingen heel wat uurtjes in zitten.

Pieter deed de tuin en het schoolplein, iedere week het gras maaien waar de kinderen speelden en waar in de avond gekeatst werd. 's Winters was er nog een taak bij: de kachel stoken.

In het weekend moest de kachel uit want dat was te duur. Er werd gestookt op kolen, het kolenhok zat naast de kachel. Zondagavond gingen we de kachel weer aanzetten om maandagmorgen de school weer warm te hebben.

We hebben toen ook een paar dikke winters gehad en dan moest er flink gestookt worden, dag en nacht. In de avond om 10 uur de kachel bijvullen en de andere ochtend om 5 uur weer. Het resultaat was dat er geen bevroren leidingen kwamen. Menige dorpschool om Ooster-Nijkerk heen had wel bevroren leidingen, werd mij door het bestuur verteld.

Dit was zo maar even een verhaaltje uit vroegere jaren van de Foeke Sjoerds Skoalle.

Tijtske woont met haar man in Lemmer. Ze hebben 3 kinderen.

Pieter woont met zijn vrouw in Biddinghuizen. Ze hebben 3 kinderen.

WESSEL DIJKSTRA

Ik ben Wessel Dijkstra, broer van Wietse, Ytsje, Anneke, Klaske.

In januari ben ik vanuit Maassluis naar Sellingen (Groningen) verhuisd. Zat in de jaren 1961 in klas 2b/3 bij Bote Hazenberg in de klas.

In de pauze waren wij (de jongens uit de klas) aan het kaatsen. Er zat toen nog een draaideur in het hek, tussen de oude school en de nieuwe school. Tijdens het kaatsen kreeg ik amok met Simon Cuperus, de jongen was de goedheid zelve en ik kan aardig klieren. Simon was een grote jongen en ik maar een klein ventje, dus moest ik altijd vlugger en slimmer zijn. Simon komt achter mij aan hollen om mij het klieren af te leren, dus liep ik door het draaideurtje in het hek en Simon achter mij aan, ik gooi het hekje achter mij dicht en Simon klapt met zijn tanden vol op het hek. Je raadt het al, twee voortanden een stuk af. Heb er wel spijt van. Tot op de dag van vandaag hebben we altijd nog goed contact met elkaar door middel van de vriendenreunië.

MIJN HERINNERINGEN AAN DE FOEKE SJOERDS SKOALLE.

Van 1948 t/m 1954 heb ik als leerlinge op de Foeke Sjoerds Skoalle in Oosternijkerk gezeten.

Het bijzondere ervan is wel dat ik de eerste drie van de zes leerjaren op drie verschillende locaties zat, nl:

klas 1 in een lokaal achter de Gereformeerde Kerk;

klas 2 in de "oude school" en

klas 3 (t/m 6) op de nieuwe (huidige) school, allemaal aan de Langgrousterweg.

Het begon dus achter de kerk, bij juffrouw Tilstra.

Ik herinner me de eerste schooldag (nu al bijna 70 jaar geleden) als de dag van gisteren. Bijna alle kinderen huilden, wellicht ook omdat juf Nederlands ("Hollansk") sprak, terwijl zij thuis Fries spraken. Ik had het geluk dat wij in ons gezin thuis Nederlands spraken en was meteen gewend aan juf, die heel lief was. Bovendien vond ik het héérlijk om eindelijk naar school te gaan, want 'k was erg leergierig, vond zingen fijn en de verhalen die verteld werden prachtig! Alleen jammer dat we geen gymnastiekles kregen, maar dat haalde ik na schooltijd ruimschoots in met touwtje springen, klimmen en klauteren en slootjespringen.

In klas 2 kwam ik bij meester Niewijk. Ik was waarschijnlijk een beetje "verliefd" op hem (komt vaker voor op deze leeftijd) en liep hem vrijwel elke ochtend een stukje tegemoet als hij via de Mûnewei (waar ik woonde) naar school fietste. Laat ik hem toch later op de Mulo in Dokkum wéér tegenkomen, nu als onze gymnastiekleraar! En toen waren bijna alle meiden uit m'n klas "verliefd" op hem.....

In klas 3 kwamen we bij meester Hazenberg terecht, de meester die mijn oudere broers en zussen ook allemaal hadden gehad en die dus al wat ouder was. Hij was al die jaren vrijgezel gebleven, maar ik heb meegemaakt dat hij in dat jaar zijn toekomstige vrouw aan ons voorstelde.

Klas 4 en 5 was voor meester Feersma Hoekstra en dat waren m'n allerfijnste jaren op school! Hij kon schitterend vertellen, zowel de verhalen uit de Bijbelse als de Vaderlanse geschiedenis, legde de "breuken" helder uit aan de hand van houten ballen die uit elkaar gehaald en weer in elkaar gezet werden en hij liet ons geregeld tekenen (naar voorbeeld zowel als vrije fantasie) en daar was ik ook dol op!

In klas zes kregen we de oude meester (Sietse) Wiersma. Ook veel van geleerd en hij gaf sommige leerlingen wat extra les, zodat we naar het voortgezet onderwijs in Dokkum konden gaan. In mijn geval was dat de Mulo (3 jaar) en de Kweekschool (4 jaar).

Dus werd ik uiteindelijk ook een juf, hoewel ik zelf graag naar de kunstacademie had gewild. Maar vader zei: "Dat kan altijd nog, eerst maar eens een vak leren". Jaja, zo ging dat in die tijd. Achteraf bekeken heb ik daar overigens geen spijt van gehad, want de Kweekschool (nu de Pabo) was een mooie brede opleiding met ook veel ruimte voor creativiteit en het "voor de klas staan" heb ik in Kampen 5 jaar fulltime en later nog wel parttime en als invalkracht met véél plezier gedaan!

Wellicht is het feit dat ik zelf zo'n geweldige fijne tijd op de lagere (basis) school in Oosternijkerk heb gehad de beste basis daarvoor geweest. Kortom: prettige herinneringen aan een positieve schooltijd op de Foeke Sjoerds Skoalle !

Ada van den Berg- Dekker

DE SÂN BERN FAN DOKTER DEKKER

Hjirby de lêste foto dy nommen is yn oktober 2017 yn Kampen. Miskien is dit wat foar it jubileumnûmer fan de skoalle? It bin de sân bern Dekker dy't allegearre noch libje en ek op de skoalle gien binne. flnr: Nicolette, Ada, Auwert, Marie, Dieneke, Baukje en Jan.

Alris earder hat der in foto fan deselde bern yn De Doarpsskille stien, mar dan út de tiid dat guon fan harren noch op de Foeke Sjoerds Skoalle sieten (Wa is Wa?):

VERLIEFD OP DE JUF

Zat ook in 1959/60 bij juffrouw Meindersma in de klas en zoals een jong kind uit liefde wel eens met zijn moeder wil trouwen, zo was ik verliefd op juffrouw Meindersma. Zij heeft het nooit geweten.

Op een gegeven dag komt ze uit de lerarenkamer met een hele stapel boeken in haar hand en moest toen in de eerste klas zijn.

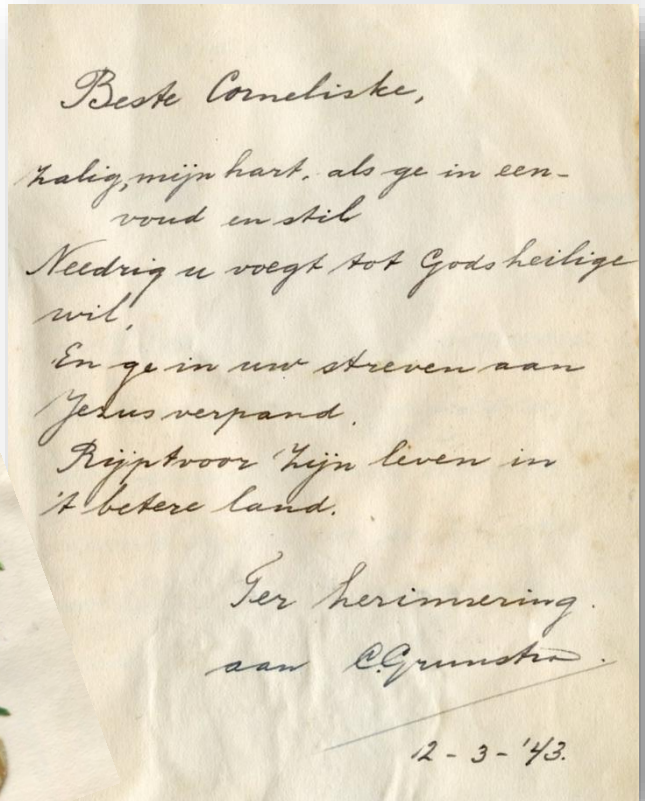
Voordat ze bij de deur was deed ik deze voor haar open.

'Zo, zei ze, 'Jij zult nog eens ver komen.'

Dat blijft je dan altijd bij.

Vriendelijke groet

Wessel Dijkstra

WAT IK YN NIJTSJERK AS JUF BELIBBE HA

As juf makket men hiel wat mei, der is dan ek in protte te fertellen. In pear ferhaaltsjes wol ik hjir meidiele.

By de Tulpe-kuiertocht yn Nes moasten ek skoallegroepen meidwaan. Sadwaande moast ik dêr mei yn't spier. Om in bytsje kreas mei myn groepke foar it ljocht te kommen, hie ik my ynlêzen yn 'e wedstryd-regleminten foar de kuiertochten. Myn lytse stappers moasten leare om tagelyk de rjochter en tagelyk de linkerfoet foarút te dwaan en netsjes op in rige te bliuwen. Dus oefenje mei marsjearen. Dat foel noch net ta om it 'links rechts in de maat anders wordt de juffrouw kwaad' der yn te stampen, mar it slagge al.

Wat ik nea ferwachte hie, wy wûnen de earste priis! Dat moasten wy fiere! Ik ha myn lytse 'helden' trakteare! Hja hiene it fertsjinne.

Skoallereiske nei Dolfinarium, Hurderwyk, 1977

Myn bûsen ha'k my wolris útskuord om de kâlde opmerkings fan myn bern.

Sa fertelde ik in kear oer Jozef, dy't út 'e finzenis helle waard om nei farao brocht te wurden. Dêr koe Jozef fansels net smoarch hinne. Hy moast kreas yn 'e klean. Hja lutsen him in swart rokje oan. 'Wat stom juf, wêrom naaiden se de naad tusken syn fuotten net ticht dan hie hy in broekje oan!'

Op in kear wie ik slim ferkâlden. Ik stie myn noas te snuten, seit ien fan de baaskes: 'Wat no juf, wol de auto net rjocht starte?' Hâld dy dan mar ris goed.

Der kaam in famke by my oan tafel: 'Mei ik juf un geheimke fertelle?' Hja treaun har holle tsjin myn holle oan en sei: 'Juf ik ha lúskes.' Wat ha ik dy deis yn myn hier sitten te klauwen, ik fielde se rinnen, mar it wie net sa hear, loos alarm!

Doe't ik sa ûngelokkich foel, mei myn holle op in iisrâne, koe ik net mear nei skoalle werom. Wat ha de bern en de âlders om my tocht!

Al dy prachtige tekeningen en brieven en kaarten. Jimme ha my dêr mei holpen om wer better te wurden. Ik ha alles wat jim foar my makke ha, bewarre.

Sa kin ik no nochris sizze: Tige Tank!

Om't myn sûnens net rjocht goed bliuwe wol, wit ik net oft ik kom op de reüny. Ik winskje yn alle gefallen elk in slagge reüny ta en faaks oant sjen op 26 maaie.

Els Sinia

JANINE EN KEES LOUS EN DE EXPRESSIEMIDDAG

Een poosje terug stond het volgende op Facebook:

'Nog 51 dagen en dan bestaat de christelijke school in Oosternijkerk 150 jaar. Schoolreünie op zaterdag 26 mei 2018, van 13.00 tot 19.30!

Geef je emailadres door op reunyfss@gmail.com.

Verdere informatie en daadwerkelijke opgave volgt tzt.

CNS-90, expressiemiddag, 1995.

Donderdagmiddag 2 uur, tijd voor expressie. Er zijn meerdere onderdelen zoals textiel, papier, toneel, keukelen, hout en klei. Toen Janine Lous nog meewerkte aan deze middag nam ze één keer per cursusblok haar man dominee Cees Lous mee. Op de eerste foto ligt hij languit op de tafel als 'slachtoffer' om een gipsmasker te laten maken. Geert Hoekstra, Arjen Brouwer, Gert Jan Overeem, Karlijn Jansen, Johan Slagman (achter) en Geanna Tanja en Froukje Cuperus hebben duidelijk zin om de dominee eens goed in te smeren met gips! Ten bewijze dat hij het echt is, dient de tweede foto.'

Een poos later kreeg ik deze brief van de dominee:
Beste Reinder. Vandaag ontvingen wij via de post De Doarpsskille met daarin het artikeltje over het naderende jubileum van de Foeke Sjoerds Skoalle. Bij ons riep dat meteen weer vele goede herinneringen boven: Janine heeft een aantal jaren meegedaan als vrijwilliger bij de creatieve middag (of heette dat toen expressiemiddag?). Zij had de klei- en gipsgroep onder haar hoede. Elk blokje van zes weken begon met het maken van een gipsmasker op mijn gezicht. Janine heeft daar destijds een vijftal foto's van gemaakt. Na enig speuren kwamen ze boven water. Mocht je daar belangstelling voor hebben (en het verhaaltje erbij), dan zal ik deze foto's met genoeg scanen en opsturen. Natuurlijk had ik belangstelling voor de foto's en per ommekeer elektronische post kreeg ik die toegestuurd, inderdaad met een aanvulling erbij: De tekst in ons plakboek vermeldt exact dezelfde namen van de kinderen. Wel nog een leuke aanvulling: per sessie werden twee maskers gemaakt. Na afloop werden die verloot onder de kinderen van het groepje. Juist deze keer dat foto's werden gemaakt, behoorde Geanna Tanja tot de gelukkigen. De week daarop zei haar vader Jappie Tanja (van hervormden huize ☺): 'Ik heb het masker opgehangen. Heb ik eindelijk een gereformeerde dominee aan de muur!'

HERINNERINGEN VAN FETJE WESTRA-SIKKEMA

Zondagmorgen iets over elven. We hebben de koffie op, mem gaat naar het toilet. In de krantenbak ligt De Doarpsskille van december 2017. Ik blader er gedachteloos doorheen. Mijn oog valt op een paar regels tekst over 150 jaar basisonderwijs in Oosternijkerk, de Foeke Sjoerds Skoalle en een reünie. Mem loopt de kamer weer in, gesteund door haar rollator. “Moet je ook nog naar de reünie?” vraag ik haar. Verbaasd kijkt ze me aan. “De reünie van de Foeke Sjoerds Skoalle,” vul ik aan. Ze geeft een ontkennend antwoord; wat zou zij nou daar moeten doen? “In mijn tijd was het een heel andere school”. Ik vertel haar dat een extra uitgave van de Skille zal gaan over de school en dat ze nog stukjes daarover willen ontvangen. “Daar weet ik nog maar weinig van,” zegt ze. Ik vraag haar wat ze zich er nog wel van kan herinneren. Er ontstaat een gesprek over vroeger.

Laat ik mem eerst even aan de lezers voorstellen: Fetje Sikkema, dochter van Sape Sikkema en Grietje Meindersma, geboren op 26 augustus 1925 in Bollingawier. Op 15 augustus 1950 trouwde ze met Wopke Westra; een paar dagen later verhuisden ze naar de Noordoost Polder.

Ons gesprek over haar lagere schooltijd levert brokken gedetailleerde informatie op. “Ik denk dat ik 7 jaar was toen ik naar school ging; dat moet in 1932 zijn geweest. Ik heb 8 klassen doorlopen. Er waren alleen maar meesters.” Ze herinnert zich meester Cremer, meester Grunstra, meester Harkema en meester Wiersma. “Meester Wiersma was het hoofd van de school. Hij woonde in het huis dat grensde aan het schoolgebouw. Hij kon binnendoor via een deur de school in. Later is zijn zoon Anne hoofd van de school geworden.”

Mem kan zich niet meer echt herinneren hoe ze het vond op school. “Wel leuk volgens mij.” In klas 8 zaten maar 4 of 5 kinderen. Die zaten in het lokaal bij klas 7. De school had denk ik maar 3 lokalen toen ik er op zat.”

Tegenwoordig zouden we meer klassen in één lokaal “gedifferentieerd onderwijs” noemen. Het basisonderwijs in Oosternijkerk was haar tijd ver vooruit....

Volgens mem was meester Cremer een kanjer. Op mijn vraag wat ze daarmee bedoelt zegt ze: “Hij was streng en hield van orde. Kinderen

die niet luisterden moesten in de hoek staan”. Het is mij duidelijk dat ze met ontzag aan hem terugdenkt.

“De school begon ’s morgens om 9 uur. Tussen 12 en 1 uur hadden we pauze en daarna gingen we door tot ongeveer half 3. In een klaslokaal stonden bankjes met stoeltjes daar aan vast. Er konden twee kinderen in een bankje zitten. Elk bankje had een inktpotje en een laadje voor de boeken en schriften. Ook stond in elk lokaal een grote kachel en er hing een bord met krijtjes en een grote landkaart.”

Even later vertelt ze dat je de school binnen kwam in een hal met kapstokken voor de jassen en een soort gang naar de klaslokalen. In al die jaren is er maar weinig veranderd.

Op mijn vraag welk vak ze het leukst vond, twijfelt ze voordat ze antwoord geeft. Daarna zegt ze “Geschiedenis. Alles wat ik daar hoorde was nieuw voor mij, en dat vond ik mooi”.

Ze kan zich niet meer een bepaald voorval herinneren dat indruk op haar heeft gemaakt. Wel weet ze te vertellen over de schoolreisjes naar Quatrebras. De speeltuin en de uitspanning waren blijkbaar voor veel scholen in Friesland een gepast reisdoel. Volgens mem is zij daar twee keer geweest. “Een hele onderneming, we reisden er naar toe met een bus van de NOF.”

Wanneer ik haar vraag of ze nog foto's heeft van vroeger op school schudt ze haar hoofd. Daarna staat ze op om weer even naar het toilet te gaan. Ik neem de gelegenheid te baat om in een kast te zoeken naar het fotoalbum met gekrulde en vergeelde foto's. Het album vind ik niet, maar wel een oud poëziealbum. Ik sla het open en wordt getroffen door de prachtige handschriften op de oude bladzijden. Beide ouders hebben als eerste een bladzijde vol geschreven met stichtelijke woorden en levenswensen. Ik ontwaar ook een paar gedichten van vriendinnen en verder bladerend kom ik bij een versje van meester Harkema, geschreven op 14 april 1934.

Beste Fetje,

*Nog staat g'aan d'ingang van Uw leven
't Kan rozen maar ook doornen geven
God weet alleen Uw volgend lot
Doch wat U treff' of moog' ervaren
Zijn liefde moog' U steeds bewaren
Daarom verlaat u slechts op God*

*Ter herinnering aan
Meester Harkema*

Wanneer ik het versje voorlees zie ik een glimlach op haar gezicht verschijnen.

Sape Westra

TERUGBLIK

In de periode 1984 tot 2000 mocht ik directeur zijn van de Foeke Sjoerds Skoalle. Alles begon zo rond maart 1984. Mijn sollicitatiebrief was de deur uit. Het bestuur 'tot bevordering van Christelijk Nationaal Schoolonderwijs te Oosternijkerk' zocht voor haar lagere school een 'hoofd der school', zoals de functie in die tijd nog heette. Korte tijd later werd ik uitgenodigd voor een sollicitatiegesprek en mijn vrouw Bonny werd ook mee verwacht. Ik herinner me nog dat het een heel plezierig en gemoedelijk gesprek was. Daarna kwam het toenmalige hoofd, de heer Anne Wiersma, met een delegatie van het bestuur naar mijn school in Beetgumermolen, want er moesten enkele proeflessen worden gegeven. Na die lessen gingen we naar Menaldum (waar ik destijds woonde) om koffie te drinken. Kon het bestuur tevens even goed kijken hoe het daar bij die van Toorns om en toe ging, want ja, bij een benoeming kwamen wij in het schoolhuis te wonen.

Ik kreeg de benoeming en werd per 1 augustus 1984 hoofd van de lagere school in Oosternijkerk. Best een beetje spannend! We kwamen te wonen in het 'schoolhuis' aan de Langgrousterwei 25. Ik huurde het huis van het schoolbestuur. Een heel andere tijd dus met een heel andere sollicitatieprocedure dan tegenwoordig het geval is.

Een jaar later, in 1985, kwam de integratie van lagere school en kleuterschool en werd ik directeur van de Chr. Basisschool Foeke Sjoerds Skoalle. Het schoolgebouw was al wat verouderd en er ontbrak bijvoorbeeld een speellokaal voor de kleuters en een gemeenschapsruimte. Het bestuur wilde graag nieuwbouw, maar het werd een uitbreiding met een speellokaal en een documentatieruimte. In de winter van 1986- 1987 werd er verbouwd. De hele school moest leeg, al het materiaal in een schuur opgeslagen (hopende dat de muizen de boekjes met rust zouden laten) en we gaven een half jaar lang les in het Hervormd lokaal, in het oude kleuterschoolgebouw aan de Terp en in het dorps huis. Maar daarna hadden we er een prachtig speellokaal/gemeenschapsruimte bij dat we goed konden gebruiken. Ik herinner me nog dat we jaarlijks met alle kinderen er Kerst vierden en een Kerstmaaltijd hielden. Altijd geweldig gezellig. Ook de gezamenlijke weksluitingen en de creatieve middagen weet ik me nog goed te herinneren.

Zo'n 4 jaar later was het schoolgebouw 40 jaar oud en dat gaf van overheidswege recht op renovatie. Met name de lokalen zouden nu een opknapbeurt krijgen. Opnieuw het hele schoolgebouw leeg. We raakten zo langzamerhand deskundig op het gebied van verhuizen. We gaven toen les in lege huurhuizen aan de Nijbuorren. Elke groep kinderen in een huis. Ik herinner me nog dat we lesgaven in de woonkamer en de boekjes en al het andere materiaal opgeborgen hadden in de keukenkastjes. Mijn kantoortje was in een slaapkamer van één van de huizen en tevens hadden we ons documentatiecentrum in een slaapkamer. In de pauze zetten we de Nijbuorren af met dranghekken van de gemeente en dronken we als team (bij mooi weer) ons bakje koffie in één van de voortuintjes. Wel heel bijzonder! Reinder Tolsma vond het allemaal wat kaal en onbewoond en hing daarom vitrages voor de ruiten van 'zijn' huis. Gevolg was dat hij net onder de uitleg van de rekensommen een collecte aan de deur kreeg! Maar het schoolgebouw aan de Langgrousterwei was intussen erg mooi geworden en zoals we toen zeiden: Klaar voor de toekomst.

1986.
Personeel van de school.
Achter:
Cor van Toorn,
Jannie Braaksma,
Tom Zijlstra
Voor:
Sjoerddien Hoekstra,
Reinder Tolsma

Intussen zijn we nog al wat jaren verder en meen ik te horen dat er wensen zijn voor nieuwbouw. Zo gaat dat nu eenmaal en ook de inzichten in onderwijs zijn natuurlijk erg veranderd. Destijds kregen wij een computer cadeau van de Rabobank, maar we wisten niet eens waar de aan- en uitknop zat en wat we er mee moesten, terwijl de kinderen in deze tijd moeiteloos werken met een i-pad en tablet.

Ook het plaatselijk schoolbestuur is er al lang niet meer, er is nu al jaren sprake van een bovenschools kantoor met een bovenschoolse directie. "De tiid hâldt gjin skoft".

Wat de reünie betreft, ik weet mij nog het jubileum van 125 jaar te herinneren met alle kinderen en leerkrachten in kleding uit de tijd van Ot en Sien. En nu het jubileum van 150 jaar! De tijd is omgevlogen.

Bij een reünie kijk je terug en daarbij denk ik aan de oud-collega's Tom Zijlstra en Jannie Meijer, die dit helaas niet mee mogen meemaken.

Wat mijzelf betreft: Ik heb tot het jaar 2000 in Oosternijkerk gewerkt. Daarna ben ik een aantal jaren meerscholen-directeur geweest van de scholen in Holwerd en Hantumhuizen. In 2008 ben ik richting 'Wâlden' gegaan en ben ik directeur geweest van de Christelijke scholen in Surhuisterveen en Kootstertille en de Samenwerkingsschool in Augustinusga. Intussen zit mijn werkzaam leven er op en hoop ik samen met mijn vrouw Bonny nog wat van ons pensioen te genieten.

Tot slot: Ik wens de Foeke Sjoerds Skoalle, waar toch een flink deel van mijn werkzaam leven ligt, een heel goede toekomst toe richting het volgende jubileum!

Cor van Toorn

ÚS DOARPSSKOALLE

Na zoveel jaren weer terug
in 't oude dorp, hier op de klei.
Ik ben weer thuis, zo voelt het mij.
Wat gingen al die jaren vlug!

Hier is het waar ik ben geboren,
waar ik toen zoveel ging beleven.
De schooltijd is me bijgebleven:
soms gaat herinnering verloren.

De eerste schooldag staat nog sterk
mij voor de geest. Aan vader 's hand
ben ik die morgen aangeland
bij 't schoollokaal, achter de kerk,

waar toen de school een schoolklas had.
En juffrouw Harms regeerde daar,
ze had het zomaar voor elkaar
dat ik naast Theunis Rispens zat.

Met lei en griffel werd begonnen.
We leerden er wat orde was
en regelmaat, daar in die klas.
Ook werd er soms iets leuks verzonnen.

En daarna kwam de "grote" school.
Langgrousterwei. Het voorportaal.
De klompenhokjes. 't Klaslokaal:
daar groeide kennis vaak als kool.

En kapstukken voor al die kleren,
een bergplaats, en een hok met turf
(voor kind 'ren met teveel aan durf,
die moesten daar hun spijt verteren).

Er waren potloden, en schriften,
een inktpot en een kroontjespen.
Graeler en Grunstra. Die moest men
niet provoceren in hun driften.

En vrijdagmiddag was het feest
als Meester Wiersma ging vertellen,
en wij hem mochten vergezellen
naar waar die Pooltocht was geweest.

Je leerde tafels op te dreunen,
jouw schrijven moest er heel erg schoon.
Je zong er Psalmen op één toon,
en mocht op Bijbelkennis steunen.

En rekenen zijn we gaan leren,
De reken-wedstrijd in de klas
die toonde wel wie beter was,
want Aaltje Post was niet te keren.

En dan was er de Maandagmorgen
met zorgen of je 't versje kon:
je zag er toch al niet veel zon!
Met tekenen vergat je zorgen.

Natuurkunde stond op de platen,
en aardrijkskunde was een gok:
de plaatsen wees je aan met stok
had soms de naam niet in de gaten.

De Friese taal moesten we leren
bij Meester Wiersma's zware stem.
Hij was heel streng, we mochten hem
dan ook niet vaak gaan provoceren,

dan kwam hij even bij je staan
en gaf dan met zijn trouwring “tik”
tegen het hoofd: je dacht dan “stik”,
maar ja, je had het fout gedaan

en straf was toen nog heel gewoon,
Je hoefde thuis niet te gaan klagen!
Je moest dus zelf je leed maar dragen
want straf was deugniet 's ware loon.

Voor straf stond ik vaak in de hoek
van 't leslokaal, trok dan gezichten
met Wiebren Dijkstra, als wij plichten
verruilden voor wat and 're koek.

De spelletjes op het schoolplein
die wisselden met het seizoen:
je kon er steeds iets anders doen,
en elk nieuw spel was weer zo fijn!

Topjaaje, tipelje, en méér
touwspringe, knikkerje: óók leuk,
je lag er soms van in een deuk,
kon bokjespringen als een beer.

Het winterde die oorlogsjaren!
Het schoolplein stond er boomloos bij.
De brandstof op? Wij kregen vrij:
je kon de kou jezelf besparen.

Het voorjaar koud? De jassen aan
ook “moffen” werden aangehouden.
Zó in de klas, je werd verkouden,
maar niemand deed daar toen wat aan

Pas later kon men aan gaan sterken
met sinaasappels die zo roken:
't verpakpapier werd toen gestoken
tussen de kleren. 't Was te merken!

Toen kwam het schoolreisje er aan.
Leraars en juffen mochten mee,
en zelfs 't Bestuur ging mee in zee.
De héle school is meegegaan.

En Teunis Rispens emigreerde
naar dat ik meen naar Canada.
Ik ging naar Zuid-Amerika
naar mijn Brasil, dat mij veel leerde.

En Wiebren Dijkstra is gevlogen,
ging naar de States, ja waarom niet?
Een Fries is oeral thús: verdriet
om 't berteplak moet mogen!

Ons basisonderwijs was goed!
Om altijd van te profiteren
Vooral omdat we mochten leren
dat Christ'lijk onderwijs wèl moet!

*Jan Dekker
Hardenberg, 26 mei 2018.*

PROGRAMMA REÛNIE 26 MEI 2018

12.00-13.00 uur	Reünisten die dat hebben aangegeven (ong. 60 personen) kunnen eten in Dorpshuis “De Terp”.
13.30-14.00 uur	Opening op het schoolplein. (bij slecht weer in het dorpshuis).
14.00-17.00 uur	Bezichtiging van school, kerken, Het Lokaal en het dorpshuis en mogelijkheid voor wandelpuzzeltocht langs de bordjes met historische afbeeldingen in het dorp (puzzeltocht-opdracht verkrijgbaar op school).
Na 17.30uur	Reünisten die zich hebben opgegeven (ong. 160 pers.) kunnen gebruikmaken van het Chinees buffet in het dorpshuis. Het dorpshuis is de hele dag en avond open voor iedereen!

Tussen 14.00 en 17.00 zijn er onderstaande activiteiten.

Rondje door het dorp in de Tuk Tuk (of van en naar de parkeerplaats)
(voor belangstelling kunt u bellen 06-24 53 92 50)

De Bining

Op de beamer in De Bining zullen foto's en filmpjes van kerkelijke activiteiten te zien zijn.

Sint Ceciliakerk

In de Sint Ceciliakerk is begeleiding aanwezig en daarnaast een tentoonstelling van schoolplaten.

Het Lokaal

In Het Lokaal worden films vertoond van 1991 tot 2000 en daarnaast doorlopend foto's.

Dorpshuis “De Terp”

In zaal De Finne worden films getoond uit de jaren 1963 tot 1990, tussendoor doorlopend dorpsfoto's.

In zaal De Miede spelen de ‘Luizenmoeders’ scènes uit het schoolleven, om: 14.15, 15.00, 15.45 en 16.30 uur. Elke voorstelling duurt 15 minuten.

Vanaf 15.00 uur geeft Sjerk Faber een optreden op zijn accordeon .

Vanaf 16.30 is er een concert van U.D.I.

School

In het eerste lokaal is een klein gedeelte als oud schoollokaal ingericht.

U mag nog eens met een kroontjespen proberen te schrijven.

In het tweede en derde lokaal worden films vertoond uit de jaren 2001 tot 2006 en van musicals vanaf 2004, daarnaast doorlopend foto's.

In het speellokaal zijn oude leermiddelen uitgesteld en platen opgehangen.

Door de hele school hangen op jaartal schoolgroepsfoto's

Schoolplein

Op het schoolplein worden de groepsfoto's gemaakt op volgorde van geboortejaar.

Geboortejaar	Tijd voor groepsfoto	Geboortejaar	Tijd voor groepsfoto
1930-1940	14.00 uur	1966-1970	15.00 uur
1941-1945	14.10 uur	1971-1975	15.10 uur
1946-1950	14.20 uur	1976-1980	15.20 uur
1951-1955	14.30 uur	1981-1985	15.30 uur
1956-1960	14.40 uur	1986-1990	15.40 uur
1961-1965	14.50 uur	1991-2005	16.00 uur

Parkeren

Er is ruimte om te parkeren op Langgrousterwei 41a, voormalig terrein Wijnsma, later Van Kammen. Er is begeleiding aanwezig. Als dit terrein vol is, zorgt de begeleiding voor overige parkeerplaatsen (o.a. Lou Sânen en Grienewei).

Voor wie slecht ter been is, zijn een aantal plaatsen beschikbaar op het schoolterrein.

EHBO

Het Rode Kruis is aanwezig in De Terp.

Wij wensen u een fijne middag toe!

De Reüniecommissie:

Peet Kuiper

Aukje Sikkema

Reinder Tolsma

Natasja Wagenaar

Ans Machiela

Michelle van der Sluis

Anna-Meinsina Visser

Films in De Terp:

1963 Doarpsfilm	(13 min.)
1977 Klas 3/4 FSS: meesters verjaardag	(2 min.)
1977 Klas 3/4 FSS: skoallereiske	(7 min.)
1977 Klas 3/4 FSS: Sinteklaas	(3 min.)
1978 Foeke Sjoerds Skoalle, skoallereiske	(7 min.)
1980 Foeke Sjoerds Skoalle yn 1980	(15 min.)
1980/1981 Doarpsfilm	(11 min.)
1987 Een week op de FSS	(12 min.)
2012 Dorpsreünie	(3 min.)

Films in Het Lokaal:

1992 Sibe Satelyt Omrop Fryslân	(6 min.)
1993 Ot en Sien: 125 jarig Jubileum	(11 min.)
1996 Film over de school	(15 min.)
1999 O-Nijkerk door leerlingen voor Omrop Fryslân	(11 min.)
1999 Sponsorloop	(2 min.)
2000 Kerstfeest op FSS	(2 min.)
2000 Ofskie Cor van Toorn	(9 min.)

Films in tweede lokaal van de school:

2001 Groep 5/6: Meesters verjaardag	(5 min.)
2001 Groep 5/6: Besite oan de Fiskershúskes	(7 min.)
2001 Jannie en Sjoerddien 25 jaar in onderwijs	(10 min.)
2001 Skoallereiske Dolfinarium	(1 min.)
2001 Skoallereiske Hellendoorn	(11 min.)
2001 Wikesluting	(3 min.)
2002 Groep 5/6: Meesters verjaardag	(7 min.)
2003 Groep 7/8: ABD Sjou FSS Omrop Fryslân	(5 min.)
2003 Iepening Nijbou	(12 min.)
2005 Projectweek De Gezonde school	(2 min.)
2006 Veilig naar school (projectweek)	(7 min.)

Films in derde lokaal van de school:

2004 Musical: HELP 2006	(13 min.)
2005 Musical: Hoera ,We zijn gestrand	(11 min.)
2005 Ouderavond: Z ziet het niet meer zitten	(10 min.)
2006 Musical: Pudding Tarzan	(14 min.)
2008 Musical: Switch	(14 min.)
2010 Musical: De Trein	(5 min.)

In De Bining:

Foto's en films van kerk en kerkelijke activiteiten

‘BINNE DER NOCH SÛNE MINSKEN YN NIJTSJERK?’

Dit is in útspraak fan master Gjalt Feersma Hoekstra dy't fan 1952 oant 1956 yn Nijtsjerk oan skoalle stie. Hy hie doe de klassen 4 en 5 en wenne efkes fierderop oan de Langgrousterwei, op nûmer 31. Dat wenhûs wie yn 1950 troch it skoallebestjoer foar f 5000,- oankocht foar de 'twadde master'. De 'earste master', it haad fan de skoalle, wenne fansels fuort neist de skoalle.

Master Feersma Hoekstra seach fan syn wenhûs ôf út op

de acht gemeentewenten dy't yn 1919 yn blokjes fan twa boud wiene bylâns de Langgrousterwei, berikber fia twa opritten want dêr lei doe noch in sleat foar. De foto by it artikel fan Douwe Kuiper lit ien fan sa'n blokje fan twa huzen goed sjen.

Wiltsje Rozendal, fan 1942-1964 lid fan it skoallebestjoer, hat út de mûle fan Feersma Hoekstra boppesteande útspraak optekene doe't hy op in moandeitejûn op de bestjoersgearkomste fan skoalle kaam en dizze nije master noch net sa lang yn ús doarp wenne:

'Binne der wol sûne minsken yn Nijtsjerk?' 'Hoe sa', sei Rozendal, 'hoe bedoele jo dat?' 'No, doe't ik fan 'e moarn fan't bêd ôfkaam en de gerdinen iependie, seach ik oare kant de wei in man mei in stive foet it paad delkommen (Dat moat Klaas Sijtsma west ha). Middeis rin ik nei skoalle en sjoch ik in frou dêr ek weikommen, dy rûn mank oer beide siden (Dat moat Bontsje de Vries west ha). Letter op de dei kaam dêr noch immen wei en dy wie alhiel kreupel (Dat moat Pauzinga west ha). Sneins yn tsjerke hearde ik immen oankommen fan bonk-stap-bonk-stap, al wer immen mei in beheining (Dat moat Pieter Sakes Postma west ha). Doe kaam der noch immen oan en dat gie mear fan klak-stap-klak-stap (Dat moat Durk Torensma west ha, dy hie in houten skonk). Hjir yn it skoallebestjoer sit ek immen mei in stive

foet (Dat moat Sieger Cuperus west ha). Doe't ik nei it winkeltsje op de hoeke De Lyts Ein-De Buorren om wat tabak soe, seach ik dat dy man in bochel op de rêch hie (Dat wie Lieuwe Sijtsma, faaks better bekend as Lieuwe Koopmantsje). Begripe jo no wêrom't ik my ôffreegje oft der noch wol sûne minsken yn Nijtsjerk wenje?'

Wiltsje Rozendal sil master Feersma Hoekstra fêst ferteld ha dat der echt wol sûne minsken yn ús doarp wennen, mar dat master gelyk hie mei syn opmerking dat der in protte beheinden yn Nijtsjerk wennen, sil er ek tajaan moatten ha. Faaks hat er him ferteld dat er noch net elkenien sjoen hie en dat syn rychje noch maklik oanfuld wurde koe mei bygelyks Wiebe Kloostra dy't yn in rolstoel siet (in aksje troch it doarp fia de MIVON = Middenstand Vereniging OosterNijkerk hat noch in nije rolstoel foar Kloostra opsmiten), frou Haaima en frou De Vries (de frou fan Egbert de Vries, de slachter) dy't beide in stive foet hiene en gean sa mar troch. It wie fansels ek in tiid dat de medyske wittenskip noch net sa fier wie dat er wat te dwaan wie oan sokke krupsjes. No wurde baby's mei in ôfwiking oan de heupen bygelyks fuort yn in spreidbroekje set, kinne minsken mei minne heupen of knibbels in nijenien krije.

Mar hoe kamen, yn in tiid sûnder WAO, alderhande útkearings, sosjale wurkpleatsen, begelaat wenjen en gean samar troch dy't yn ús tiid beskikber binne, sokke minsken doe oan de kost? Der wiene somtiden lytse pensjoentsjes beskikber mar meastentiids moasten se har sels rêde.

Sa hiene Sieger Cuperus en Lieuwe Sijtsma in winkel, wie Pauzinga ierappelkeapman want sok wurk koed er noch dwaan, wurke Klaas Sijtsma yn de grienfoarsjenning fan de gemeente. Durk Torensma wurke by de boer en sa no en dan gie it houten fuotsje ôf en kroep er by it ierdappelsykjen it hiele fjild ôf en as er op de oare ein kaam moast ien fan de jonges dat fuotsje foar him ophelje en bûn er dat wer ûnder. Hy wenne yn De Buorren foar bar De Donge oer, dêr stiene doe fan dy lytse húskes. Pieter Sakes Postma wie in lyts gernierke en wenne oan De Lytse Buorfinne, letter hat syn soan Sake dêr lange jierren allinnich wenne. Koart en goed: elk moast mar sjen him te rêden mei syn krupsje. (optekene út de mûlen fan Ytsje Groenwold-Dijkstra en Wietse Dijkstra, sels ek bewenners fan ien fan de reade húskes) RT

(dit ferhaal is earder ferskynd yn De Doarpsskille jannewaris 2015)

It wenhûs fan master Feersma Hoekstra, no Langgrousterwei 31. De daam mei hikke sil ornearre wêze foar it lân dat efter it hûs wie. Tusken beide skoallehuzen (rjochts op de foto) wie it doe noch leech, no wenje de bruorren Wiep en Ruurd Torensma dêr.

MIJN HERINNERING

Mijn directeurscarrière startte op 1 augustus 2000 op de Foeke Sjoerds Skoalle (FSS) in Oosternijkerk. Ik weet nog goed dat ik, als leerkracht van groep 8 op de Regenboog in Dokkum, samen met mijn groep en collega's langs de FSS fietste op weg naar het schoolkamp op Schier. De advertentie voor een nieuwe directeur was net via de media verspreid en mijn eerste gedachte was: 'Ik waag de sprong.'

Een stap in mijn loopbaan waar ik geen spijt van heb gekregen, sterker nog misschien had ik het veel eerder moeten doen. In een tijd waarin de mobiliteitsbeweging

meer richting de stad ging, dan naar het platteland heb ik het werken op een plattelandsschool als verrijkend ervaren. Het contact met het dorp, de ouders en de betrokkenheid bij de school was bijzonder prettig. In de 11 schooljaren die hierop volgden hebben de FSS en het team een mooie ontwikkeling doorgemaakt. Een eerste grote verbouwing, waarmee een ruime directie- en personeels-kamer, een vijfde leslokaal en een peuterspeelzaal aan de FSS werd toegevoegd. De fusie met de Tarissing in Nes waardoor het gebouw andermaal te klein werd. De aanbouw van het zesde leslokaal waarmee de school doorgroeide tot 120 leerlingen.

Op het onderwijskundige terrein werden ook stappen voorwaarts gezet met moderne didactische werkvormen binnen coöperatief leren. Verregaande differentiatie werd organisatorisch gerealiseerd door te werken met groepsplannen voor lezen, rekenen en taal. Mooi in dat verband was dat deze vernieuwingen op een goed bestaand

onderwijskundig fundament kon worden gebouwd. Kinderen, ouders en team waren trots op zichzelf en de school. Ze durfden ook wat van zichzelf te laten zien in de wekelijkse vieringen verzorgd door de groepen, de creatieve middagen en de schooldiensten in de kerk. Kortom een school waar er veel te leren viel voor kinderen, maar ook voor het team en mijzelf!!

Natuurlijk gaat het daar ook om op een school, we schrijven LEREN met hoofdletters in het onderwijs. Toch heb ik jullie en mijzelf het meest LEREN KENNEN in de reeks van mooie, bijzondere, inspirerende, lieve, feestelijke, respectvolle, verrassende, leuke, spontane, zorgelijke, ontroerende, hartelijke en verdrietige momenten van mijn 11 jaar op de Foeke Sjoerds Skoalle.

Willy L. W. de Groot, Dokkum, mei 2018

*Achter: Reinouw Streekstra, Willy de Groot, Jacqueline Eelkema, Rennie Damstra, Reinder Tolsma
Midden: Fokeline Veenstra, Jannie Meijer, Gryt Bottema, Pietie van der meer, Sippy Koster
Voor: Sonja Goris, Mirjam Osinga.*

OANTINKENS OAN MYN TIID OP DE FOEKE SJOERDSSKOALLE

It is al even lyn fansels, siet tink ik fan 1966 as 1967 ôf op de Foeke Sjoerdsskoalle, mar oantinkens bin d'r seker. It earste jier by master Zijlstra, in lange man mei lange fuotten. Dat fernamen we foaral as we mei dienen oan kuiertochten, in pear kear yn it jier. Foaral wy fammen wienen fûl yn it moai yn 'e maat rinnen. Allinnich die master Zijlstra dat hast noait, dêr eamelden we dan ek wol oer, mar in protte joech it net. Ik snap no wol dat dy man dat ek net koe fansels mei syn lange fuotten en dan yn de maat rinne mei dy folle koartere poatsjes fan ús. Dochs ha we faak in priis wûn mei de kuiertochten. Doe klas 2 en 3 by master Hazenberg, in man mei 'bulten' op syn earms. Mei moai waar kaam hy wol op 'e fyts. Dy stie dan ûnder skoalletiid ergens op 'e gong sa it my heucht. It wie bûten net fertroud fansels mei al dy bern. As hy syn jierdei hie kaam syn frou altyd del. Klas 4 wie by master Machiela, yn myn eagen dochs de meast kleurige figuur fan alle fjouwer. Yn syn lade hie hy in pear tennisballen en as d'r wat barde wat him net oanstie, bygelyks as sietst te praten as ast sietst te wippen mei dyn stuoltsje, dan koe d'r ynienen in tennisbal foar dy op it tafeltsje stuitjerje, dat wie altyd wer skrikken. Sa no en dan koe it lije om de bal wer keihurd werom te goaien. Yn klas 5 en 6 hienen we master Wiersma. Wie master Wiersma kleurenblyn? Ik wit it net, mar herinnerje mei in moaie tekening op it skoalleboerd mei de Kryst, in kears mei hulst, master koe prachtich tekenje, mar neffens my hie hy de kleuren read en grien krekt oarsom brûkt. Master Wiersma hie de heechste klassen en siet yn it earste lokaal fan de skoalle. Dat hie wol wat, dan koest moai yn de gaten hâlde wat der foar yn skoalle barde. Sadree d'r besite wie wisten wy dat. Sa as bygelyks de komst fan in dokter. Soks wie altyd wer nijsgjirrich en spannend. Dat hie fansels te krijen mei hokker dokter d'r kaam en ast sels ek d'r hinne moast. Sa kaam d'r op 'e tiid de skoalledokter (trije streepkes op de earm en 'kâlde tee'). Gienen we dêr elk jier hinne? Ik tink it net. Wa't wol elk jier werom kaam en ik tink sels twa kear jiers wie de toskedokter (oe krammele, dêr bin se wer). Dan gie d'r in rilling troch skoalle as dy bus d'r wer stie. Sa it my heucht, kamen se altyd oan mei in hiele grutte en dikke kabel mei ek in hiele grutte stekker, foar de

stroom fansels. Yn 't echt sil de stekker wat minder grut west ha, mar hawar. It wie dan it noflikste om fuortendaliks mar oan bar te wêzen, hiest it mar wer hân en wie de pine yn it liif wer oer. It wienen spannende dagen. It sil foar de masters gjin noflikke dagen west ha, in skoalle fol bern dy't senuweftich wienen. Guon bern hoegden d'r net hinne, dêr snapte ik neat fan, mar wat fantastisch like my dat ta. Spitigernôch wie d'r foar de measten fan ús gjin ûtsnappen oan. Noch in bus wêr't ik in hekel oan hie en in bus dy folle faker kaam, de swimbus. Dy kaam yn de simmermoannen ien kear wyks. De wike wie dan altyd ferdiel yn twa dielen, foar it swimmen en nei it swimmen. Swimmen wie doe net myn hobby, mar de measten fûnen it wol noflik nim ik oan en ha miskien wol in swimdiploma helle doe. Wat ek de bedoeling wie fansels. Yn de simmermoannen hienen we faak bûten gimnestyk en dan wienen we drok oan it oefenjen foar de jierlikse sportdei. Heechspringe, fierspringe, hurdrinne, sa fier mooglik in lytse en in grutte bal fuortgoaie en ek noch in oefening yn linigens, mar ik wit net mear wat we dan krekt dwaan moasten. In E op it diploma wie it heechste watst helje koest. D'r sil wol guon west ha dy dat hellen, mar it is my net slagge, net heech, net fier en net hurd genôch tink. En dan hiene we op sportdei ek noch slachbal, dêr wienen we op 'e tiid ek drok mei oan it oefenjen. Leuk om te dwaan en altyd spannend. Foaral op de sportdei sels ast tsjin oare skoallen spylje moast, oe wat wiene we dan fanatyk. Lêst bêst de skoallereiskes, it jierlikse hichtepunt. Wit net heal mear wêr't wy altyd hinne gienen, mar as lêste gienen we altyd nei de boarterstún yn Oranjewâld. Prachtige dagen. Dêr ha ik noch in hiele moaie foto fan, de hiele skoalle op de foto mei de âlders. Dy gienen doe blykber mei sa'n dei. Ik kin d'r altyd skoften nei sjen. It is foar my in hiel moai oantinken oan myn tiid op de Foeke Sjoerdsskoalle.

Anneke Weidenaar-Bergema

JAN KOOISTRA: SCHOOLTIJD ROND 1900

Hoe het schoolleven er rond 1900 uit zag, vertelt Jan Kooistra, geb. 1894. Hij woonde destijds in Metslawier waar zijn vader, een bakkerszoon, als timmermans knecht de kost verdiende. Zijn moeder heette Minke Fransbergen, zijn vader ook Jan Kooistra. Dat zijn verhaal in deze Extra Editie terecht komt heeft als oorzaak dat hij in Oosternijkerk naar school ging.

“(…) Onder de hand waren wij al een paar jaar naar de lagere school gegaan. We moesten daarvoor een half uur lopen, n.l. naar het naburige dorp Ooster-Nijkerk, waar een Chr. nationale school was. Uit alle windstreken gingen de kinderen van christelijke ouders daar naar toe, omdat er in de andere dorpen alleen maar openbaar onderwijs was.

Op 5-jarige leeftijd werden we rijp geacht om naar school te gaan. Ik was de volgende die meeging. We kregen van moeder een paar boterhammen mee omdat we de gehele dag weg waren en op school die boterham opaten, waarna we 's avonds ons prakje kregen, wat ons dan bijzonder lekker smaakte, want koken en iets smakelijk opdissen daar was ze een meester in.

Zo leefden we ons leventje van alledag. Wat kon dat gezellig zijn, vooral in de wintertijd, als de kachel lekker brandde, moeder een of ander aan het verstellen was en vader vaak leer onder onze klompen maakte, die nogal aan slijtage onderhevig waren, soms gebarsten, zodat er een kram overheen kwam om de beide helften bijeen te houden. Overigens konden we er niet op los trappen want klompen waren duur en daarom was er nogal eens wat trammelant onder elkaar; in ieder geval kwam er wel het een en ander kijken als nieuwe klompen het onderwerp was.

Dat lopen naar O.Nijkerk was een hele belevenis, we liepen in groepjes spelenderwijs langs de weg, af en toe slootje springen en dan met natte voeten naar school. Moeder kreeg er lucht van dat ik nogal eens natte voeten had, ook 's avonds bij thuiskomst uit school.

Ze vond er iets op, schreef een briefje aan de meester met het verzoek mijn voeten 's morgens te inspecteren, want dan zat ik de hele dag met natte voeten en dat ging op ziek worden aan. Ik wist niet waar het over ging maar kreeg dat spoedig door toen ik mijn briefje aan meester Schepel had gegeven. Hij kwam naar me toe en liet me de voeten onder

de bank uitsteken, met een vermaning omtrent het ongezonde van natte voeten en daarmee blijven lopen. Dat zijn dan kleine dingen uit je kinderjaren die je bijblijven.

Onze school was een driemannsschool en de eerste klas zat in een lokaal met lange banken waarop je met zijn tienden moest zitten. Een paar jaar later is de school verbouwd en gemoderniseerd.

Toen Gaatske naar school ging, waren we met zijn drieën, de oudste kreeg het schoolgeld mee en moest dit afdragen aan het Hoofd Der School, meester Roorda.

Toen Pieter zover was dat hij de leeftijd had en mee mocht, was Anna uitgeleerd om zo te zeggen, zij was de klassen door en mocht van school af, 11 jaar oud. (...)

Het was de gewoonte wanneer een kind van school kwam dat er werd uitgezien naar geschikt werk om zodoende wat bij te verdienen. Dan was er vaak op het dorp niet veel anders dan het helpen bij de boer op het land. De ouders waren dat zo gewoon geweest in hun jeugd, daarom ging de volgende generatie dezelfde weg. Hulp bij het aardappelen poten, suikerbieten op enen zetten (= overtollige weghalen) enz. enz. Zodoende werden ook wij daarbij betrokken en ik meen te weten dat de 4 oudsten in ieder geval werden ingeschakeld.

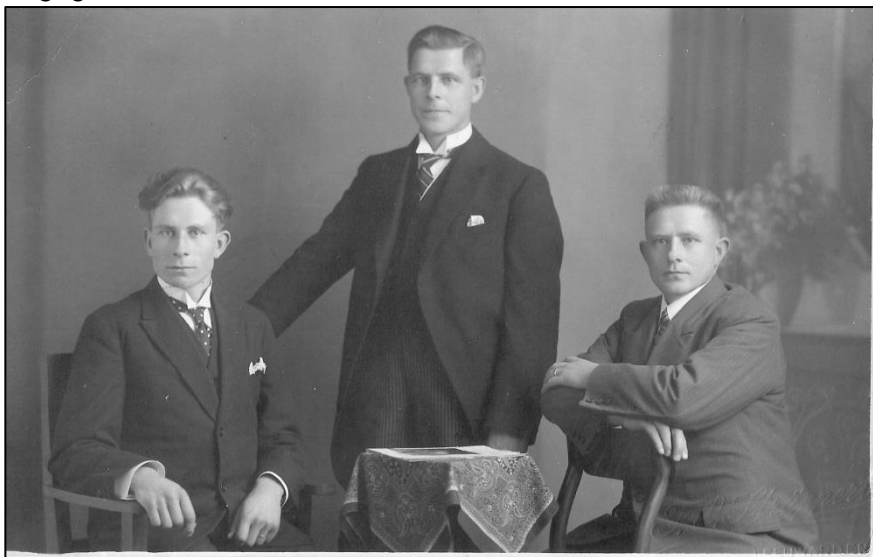
De school in 1923.

Zo werd ik 's morgens om 5 uur gewekt om in te vallen voor een buurvrouw die mij dan na 8 uur kwam aflossen. Dan gauw de boterhammen mee en in snel tempo naar school. Geen wonder dat ik dan weleens in de bank zat te suffen waarbij de meester een oogje dicht kneep.

En als de vakantie aanbrak dan ging het landwerk gewoon door met volle dagen. Voor zover ik mij kan herinneren was de verdienste 40 cent per dag. Die morgenuren waren de ergste want dat was in Maart en April als de aardappelen werden gepoot en het weer was dan vaak zo, dat de sneeuwbuien ons om de oren vlogen.

Na de schooljaren moesten we dan omzien naar geregeld werk. We waren met 11 jaar de klassen door en dan gingen de meisjes vaak in betrekking en wij als jongens moesten een baas zien te vinden.

Wat mij betreft, het hoofd der school wilde mij op school houden om zo de weg van het onderwijs te kiezen. Zo hield hij jaarlijks enkele van de beste leerlingen op school en gaf ze privaattlessen. Ik had echter in mijn achterhoofd om timmerman te worden en ben dan ook die richting uitgegaan.

De broers Durk, Piet en Jan Kooistra, 1930

Beste Corneliske,

Wat het leven

Je mag geven.

Nij het blydschap of verdriet

Blijf geloven

Dat van boven.

Vaders oog steeds op je rust.

Ter herinnering
aan juffr Harms

MASTER WINKLER

Yn 1990 kaam der in âld man mei in man en in frou fan middelbere leeftyd de skoalle yn setten. It wie nei skoaltiid, de bern en it oare personiel wie al nei hûs. It die bliken dat de man dik oer de njoggentich wie, Hendrik Johan Dirk Winkler hiet en yn 1920-1921 skoalmaster oan de kristlike skoalle fan Nijtsjerk west hie. Hy hie noch in stel skoalfoto's út dy tiid en om't syn bern (de man en de frou dy't by him wiene) der fierder gjin belang by hiene, woe hy dy foto's mar oan de skoalle skinke. Geweldich fansels want dy foto's wiene (my) net bekend.

It personiel fan de skoalle op 15 juny 1921.

Hendrik Winkler, Anne Stoffelsma, Trijntje (Nynke) Jousma (hantwurkjuf) Beatrix (Jaatsje) de Vries (ek hantwurkjuf) Jan Faber, Jan Wieringa, haad fan de skoalle.

Neifraach by âldere Nijtsjerksters learde dat se dizze master noch net fergetten wiene. Oer syn lesjaan wisten se net folle mear, mar dat er streng wie, dat hiene se goed ûnthâlden.

Sa sieten Renze Postma en Ale Bosscha neist inoar yn 'e bank op skoalle. Ale wie twa jier âlder, mar twaris sitten bleaun. Op in kear frege hy oan Renze wat it antwurd wie op in som. Renze sei it him foar, mar Winkler hie it yn 'e stille klasse heard. Hy nei de jonges ta: 'Wat zei jij daar, Renze?' Neat master. 'Steek je tong uit,' woe hy doe ha. Renze stuts syn tonge út, mar op it momint dat Winkler him ûnder tsjin it kin slaan soe, helle er syn tonge nei binnen en de skea foel ta, al krige er noch twa klappen tsjin 't wang. Doe gie master nei Ale ta. Dêr gie it allyksa, allinne fergeat Ale om syn tonge op 'e tiid werom te lûken en sa krige er de mûle fol bloed.

Der is út dy tiid noch in rymke bekend dat troch de bern oer master Winkler betocht is:

*Naald en draad en vingerring
Meester Winkler is een kring
's Avonds gaat hij naar zijn vrouw
's Morgens slaat hij de kinderen blauw*

It kloppet net alhielendal om't Winkler net troud wie, mar it tekenet de situaasje al. Nei Winkler kaam der in master Dam en it rymke waard ek op him tapast:

*Naald en draad en vingerhoed
Meester Dam die is zo goed
's Avonds gaat hij naar zijn vrouw
's Morgens leert hij de kinderen trouw*

Twa jonges goaiden master Winkler ekris mei snieballen. De earste wie mis, mar de twadde rekke syn piip dy't yn twa stikken op 'e grûn foel. Master Winkler skrok sa dat er fan 'e fuotten rekke en heal yn 'e sleat, dy't doe noch by it Lykpaad (no Foeke Sjoerdsstrjitte) lâns rûn, telâne kaam.

It ôfskie fan Nijtsjerk wie ek net sa geweldig. Master Winkler hie nammentlik by smid Geertsma (letter it bedriuw fan Van Driesum oan de Langgrousterwei) in nije fyts kocht. No mocht dat fansels bêst, mar it wie

net sa taktysk fan master om't syn kostfrou, hy wie yn de kost by Smids' Anna (is Anna Postma-Buwalda), ek fytsen te keap hie! Winkler hie soks ek goed yn 'e gaten want hy hie syn nije fyts net by syn kosthús (no De Buorren 8) stald, mar by kunde dy't wennen yn de pleats fan no Boate Kooistra. Hy gie op syn âlde fyts fan hûs rjochting Boate' Hoeke, Langgrousterwei lâns, dan it Lykpaad (no De Terp) op en by De Buorren rjochtsôf op nei Nes. Hy ferwiksele dan fan fyts en op syn nije fyts gie er nei Dokkum ta.

Soks wie fansels al gau bekend yn it doarp en ek Anne van Driesum, doe noch feint by Smids' Anna, kaam it te witten. No wie Anne in bêste keardel, mar o sa opljeppen (hy hie net om neat letter de bynamme 'Baas Bliksem'). Anne hie der earst neat fan sein, mar doe't master Winkler ôfskie nimme soe, sei Anne tsjin Smids' Anna dat er Winkler noch efkes apart nimme soe. Hja sei noch dat er him rêstich hâlde moast (hja lei op bêd om't hja bloedearmoede hie) en de faam sei: 'As't him wat dochst, gean ik fuort.'

Doe't it momint fan ôfskie kommen wie, sei Anne as lêste tsjin Winkler: 'Kom noch efkes mei, ik ha noch wat foar jo.' Hy naam Winkler mei efter de doar en foar't dy it yn 'e gaten hie, kaam er yn oanrekking mei de sterke smidsfûsten fan Anne. Smids' Anna moast fan bêd komme om de mannen útinoar te heljen!

Efterkant skoallegebou fan 1902 yn 1934.

TINKEND OAN EASTERNIJTSJERK SJOCH IK...

JA, WAT SJOCH IK DAN?

Myn tinzen geane werom nei 22 juny 1951, de dei dat ik slagge foar ûnderwizeres. Doe't dy jûns by ús de keamer fol minsken siet, stoppe der in auto, en dêr rûgelen fjouwer mannen út. It wiene leden fan it skoalbestjoer. Sy sieten ferlegen om in juffer, en fregen oft ik har út de need helpe woe. Ik sei dy jûns allinnich ta dat ik komme soe om ris te sjen. Mar earlik sein: Ik hie noch nea yn Nijsjerk west, en dy keale klaai luts my ek net sa.... Mar hawar, ik soe it spul besjen en de oare wike rekke ik der op in middei hinne mei de bus.

Op 'e hoeke by 'Oane Ages' stie âlde Faber my al op te wachtsjen! Ik sjoch my noch mei him troch de buorren rinnen nei de skoalle, dêr't ik opwachte waard troch master Wiersma sr. en noch in pear. Ik mien Rozendal, de smid, en P. Holwerda. Doe't ik alles besjoen hie, fregen hja: 'En wat seit de juf no, it moat mar oangean net?' 'Ik sil dochs earst proefles jaan moatte?' Nee, dat hoegde net. Ik hoegde allinne mar 'ja' te sizzen (sa gie dat yn dy tiid fan kraptel!). No, it gie oan, en efkes letter pandere ik wer mei Faber troch it doarp. No nei de Buorfinne om by Reinder en Minke Buwalda in kosthûs te besprekken. Dat siet samar yn kannen en krukken en dat waard myn 'twadde thús'.

Al mimerjend skriuw ik mar fierder.

Yn july kaam ik dan foar it earst foar myn eigen klasse. As ik yn myn âld klasseskript sjoch nei alle nammen fan de bern dy't ik les jûn ha (135 stiks) dan sjoch ik harren wer dúdlik foar my. Der stie lytse Hennie foar de klasse. Mei ynmoed song se:

'Opent uwe mond – ijsko van mijn moeder...'

En it moaie wie, der lake nimmen om. En juf learde der fan, dat se psalmferskes noch better útlizze moast. Dêr sjoch ik se wer sitten yn it efterste lokaal. Alle oandacht by de Bibelfertelling – sommige bern noflik mei de tomme yn 'e mûle – en as ik klear wie, gie der in sucht troch de klasse.

En dan it weromfertellen – kostelik wie it soms. Ik helje in pear herinneringen op. De skiednis fan Naäman, Elisa en Gehazi. Elisa sei: 'Wêr komsto wei?' Gehazi sei: 'No nergens, ik ha hjir allinnich mar wat omstrúnd.'

Petrus by Simon de 'lederbereider': 'Hy wie by in man dy't learen jassen makke!' Wie't net kostelik?

De bern hellen en brochten my fan hûs nei skoalle en moandeis stie der in kloft by de bushalte! It wiene allegearre ek in bytsje myn bern. Ik fielde my thús yn it klaaidoarp!

Stive minsken? Niks fan wier, gol en blier, en wat hie'k in bewûndering foar dy memmen mar har grutte húshâldings. Kreas kamen se foar de dei – de Faberkes, Couperussen, Weidenaars, Heeringa's – om mar in pear te neamen. Ik moat ophâlde mei myn mimerderij, want oars wurdt it in boek! Mar dit wol ik noch al efkes kwyt:

'Ik bewarje oan dizze earste perioade yn myn loopbaan as skoaljuffer de moaiste herinneringen! En ik bergje dy yn my op as kostbere stikjes goud.'

G. Woudwijk-Meijer, 1991

Personiel 1954:

Hazenberg, Feersma Hoekstra, Wiersma sr. juf Meijer, Wiegersma

DE JUFFER UT DE WALDEN.

Yn novimber 1973 kaam ik oan jimme skoalle "Blier Begjin". As ik sa yn myn âlde fotoboeken sjoch, dan wit ik safolle te fertellen oer dy twa jier dy't ik yn Nijsjerk west ha dat de doarpskrante dêr wol fol mei kaam. Dochs wol ik in pear dingen op papier sette, mar tink derom, beukers út myn tiid, ik kin net oer jim allegearre fertelle, want ... no dat witte jim dus al.

Us earste feest wie it 5 desimberfeest. Myn heit en myn neef wiene doedestiids Sint en Pyt. Wat ha'k der noch in foto's fan. Jouke Hoekstra glundere sa. Eddie en Leo Miedema hiene elts in kadootsje meinaam om't it Sinteklaas syn jierdei wie en sy foenen it net earlik dat hy neat krige en sy wol. It wie in dikke appel, prachtich ferpakt. Tietje Jousma stie altyd by it oanrjocht en woe juf altyd wol helpe om de kwastkes en plaksel- plaatsjes skjûn te meitsjen.

Annemieke Walda wie doe op skoalle en sei tsjin Sint: "Ik bin al fjouwer jier". Se hie de fingerkes rjocht nei foaren. Janneke Sikkema wie hiel ferlegen, mar fûn it sa 'n moai feest! Klaas Haaksma fûn myn kamera folle ynterressanter dan wat Sint tsjin him sei.

De âldste bern gienen yn '74 al nei de legere skoalle. Margrietha Braaksma, ik sjoch dy noch stappen dy earste dei nei de grutte fakânsje. Do seachst net iens mear nei de beukersskoalle. Ik woe wiuwe, mar dat mislearre. Ik koe wol gûle, want ik fûn it hielendal net leuk, dat jimme fan skoalle wienen.

Edith en Evelien Weidenaar gienen no nei in oar doarp nei skoalle om't se dêr ûnder hearden. Marianne Faber, dy't thús sa wâldsje- eftich song; Jan Torensma, dy't altyd fiten úthelle mar it ek altyd earlik sei as ik der nei frege. Dinie van der Veen, dy't altyd by de prullebak har fruit opiet om't se oars sa griemde, sei se. Gea Dijkstra wie de ienige, dy't ik alle dagen noch seach om't se altyd de krante by my brocht. Jongens, wat ha'k jimme mist!

Hjerst 1974 foar it earst mei syn allen op 'e skoallefoto en wa wie siik? Ik fansels, ik koe mysels wol fergrieme.

Jan Paul de Graaf kaam by ús op skoalle om't der yn syn doarp gjin plak mear wie. Tjitske Dorhout en Tettie Walda kamen yn '74/'75 as

kwekelingen by ús, Jan Doede Bosgra wie yn dat jier net by Sint wei te slaan. Sels doe't Pyt stroaide siet er noch by him op'e skoat. Theresa Groenwold wie siik yn dizze tiid en Sint kaam by har thús. Der wie doe noch ien siik mar dat wit ik net mear.

Ted en Renee Blom mochten, om 't se famylje wienen, de hiele dei mei en dêr stuts Renee de oaren dan ek goed de eagen mei út. Jaänto(?) wie der alhiel mei fereale. Dy hie noch noait sa'n moaie dei hân, hearde ik letter fan syn mem.

Simmer '75 wie prachtich en de wetterbak stie deistich bûten. Jimme kamen doe allegearre yn swimklean op skoalle en juf Tettie, Tjitske en ik sjouwden mei amers wetter, mar dy bak wie net fol te krijen want dan hienen jimme him al wer leech. Foar Brechtsje wie dy tiid minder, want do ferbrândest altyd sa, witst noch wol? It fleske sunmilk gie alle dagen mei.

Om't we mar in ienklassige skoalle hiene, ha'k hiel wat broerkes en suskes byelkoar yn'e klasse han. Eelkje en Sietske. Edith en Evelien, Eddie en Leo, Jan en Hanette, de famkes Algra, Renee en Ted, Dinie en Hannie. Ik leau dat se dat wol allegear binne. o nee, Marianne en Annemiek, en Jeanette en har suske noch. Doe moast der in nije juffer komme om't ik fuort gie te wenjen. Wist noch Willem Postmus datsto doe yn'e gerdinen hongst en dat de hiele rail doe nei ûnderen sakke?

Yn it bestjoer sieten yn myn tiid: dhr. AE. Weidenaar. dhr. W. Torensna, dhr. Th. Faber, mefr. J. Dijkstra, dhr. T. Klijnstra, mefr. Tj. Postmus, dhr. G. Elzinga, dhr. P.Sikkema, dhr. J. Holtewes en dhr. P. Buwalda.

Buwalda wie fansels in man apart, Hy die alle finânsjes foar de skoalle. Men hie doe noch gjin Senaco of as dy't dat allegear mei de computer dogge. Syn salarisbriefkes ha'k noch altyd earne. Hy hat doe ris in kear in ferskil útsocht mei de bank oer ien sint. Mar Buwalda hie gelyk!

Minsken en "bern", ik kin noch wol oeren trochskriuwe oer myn twa jier yn Nijsjerk. Jan Doede, dy't no wer Jan hjit. Frou Walda, dy't eltse dei kaam te skjinmeitsjen. Dietha, wer't ik op har jierdei komme moast te iten. Janneke, dy't my helle mei har mem doe't der in ko kealje moast. Johan en Tom, "gezworen kameraden" oant de tiid dat Johan nei de legere skoalle gie, doe wie sa'n beukerke him te min. Witst dat noch Johan? Oer de mem fan Eddie en Leo, dy't in cape mei/foar my naaid hat. Oer Gerlof Ykema fan 't doarpshûs dêr't ik gymnastykles joech. Oer Harry Holtewes, dy't sa skruten wie. Oer Baukje Tjammie, dy't altyd glimke. Oer Marcel, dy't mei Willem fan alles útfûn , Oer Gjerrit Elzinga,

dê't ik noch jierren mei toaniel- spile ha as Sinterklaas en Swarte Pyt, doe't ik allang net mear yn Nijtsjerk wenne.

Ik kin allinnich mar sizze, dat ik der sa'n sin oan ha om jim allegear wer te sjen. No binne "myn" beukers fan doedestiids grutte minsken, brommerriders, autoriders, en sommige ha sels al bern. By alle foto's leit in reportaazje fan foto's út jimme tiid: '73 / '74 en '74 / '75. Miskien kinne jimme jimsels noch fine. Ik sil jimme no wol net mear herkenne allegearre mar dêr is myn nijegjirrigens oer hoe't it jimme allegearre giet net minder om.

NIENK ALZERDA

Ljouwert, maart 1991

Dit ferhaal is earder ferskynd yn de Extra Editie Reüny 1991

DE TOVERFLUIT

Op 28 maart 1951 werd de in 1950 gebouwde Foeke Sjoerds Skoalle geopend. Naast officiële sprekers en feestredenaars in het gereformeerd kerkgebouw was er 's middags ook een feestmiddag voor de kinderen. Er werden allerlei liedjes gezongen en korte voorstellingen vertoond, alles door de kinderen zelf. Pietje Miedema-Bergema weet nog dat zij meewerkte aan 'De Toverfluit', een lied met vele coupletten. Pietje Bergema, Ytje Dijkstra en Aukje Sijsma stonden op de preekstoel en zongen de verschillende coupletten. De tekst werd uitgebeeld door andere kinderen, een schoolmeester, een bakker, enz.

Jan kreeg een mooie toverfluit
Met wonderzoet geluid.
De tonen van dat instrument
Die werkten heel was uit.
Want speelde hij van wied... wied... wied,
Dan had geen enkel mens verdriet.
Men danste vrolijk in het rond,
De benen van de grond.

[Refrein:]

*Van tu, tem, tiereleire, wied... wied... wied,
Weg waren zorgen en verdriet.
Men moest wel dansen een- twee- drie,
Wat wond're melodie.*

Eens dat Jan heel geen werklust had,
Nam hij de toverfluit.
Zijn baas had juist een kwaai bui,
En riep: 'Wat voer jij uit?'
Doch nauw'lijks klonk het wied...wied...
wied,
Of kijk de baas weerstond het niet.
Hij tilde vlug zijn benen op
En danste in galop.

[Refrein:]

'Maar beste man' zo riep zijn vrouw,
'Hoe kan je dat nou doen?'
'Moet jij op straat aan 't dansen gaan,
Kom houd toch je fatsoen.'
Maar nauwelijks hoorde zij de fluit,
Of huppelde de kamer uit.
Ze nam haar rokjes bij elkaar
En sprong en danste maar.

[Refrein:]

De kat liep zoekend door het huis
En riep: 'miauw, miauw.'
Ze keek door het openstaande raam,
En zag opeens de vrouw.
En voor zij wist hoe zij het had,
Daar danste ook de dikke kat.
Haar achterpootjes op de grond
Heel vrolijk in het rond.

[Refrein:]

De hond kroop snuffelend uit het hok.
En onder luid geblaf,
Komt hij al kwispelend met zijn staart,
Op 't vrolijk troepje af.
Maar ook de oude poedelhond
De blijde tonen niet weerstond.
En met zijn pootjes stijf en stram,
De malste sprongen nam
[Refrein:]

Een dikke visvrouw kwam voorbij
En zei: 'Wat is dat hier?'
Maar nauwelijks hoorde zij wiede... wiede...
wiede,
Of danste met plezier.
En bij het tonen van de fluit,
Kroop ook de vis het mandje uit.
De paling draaide op zijn staart
In wonder snelle vaart.
[Refrein:]

Daar kwam ook een bode aan,
Die schudde het wijze hoofd
En dacht: 'Zijn al die mensen dol?
Of van het verstand beroofd?'
Maar aanstonds hoorde hij de fluit,
Of schaterde en proeste het uit.
Hij sprong al op, een twee – een twee,
En draaide vrolijk mee.
[Refrein:]

De meester kwam er met de klas,
In 't vrije speelkwartier.
De kind'ren dansten vrolijk mee
En juichten van plezier.
En bij die wond're muziek,
Werd ook de meester vlug en kwiek.
Vlug tilde hij de benen op,
En danste hop-hop-hop. *[Refrein:]*

Zo ging het heel de dag maar door.
Wie kijken kwam, o wee,
Werd vrolijk bij de eerste toon
En draaide dad'lijk mee.
Een linnennaaster keurig net,
Die danste en gierde van de pret.
Een bakkersjongen met een taart
Ging mee in dolle vaart.
[Refrein:]

Een dame met een parasol,
Gesierd met lint en strik,
Die draaide als een tol in 't rond,
En had de grootste schik.
Een schoorsteenveger zwart als roet,
Een heertje met een hoge hoed,
Ze lachten vrolijk en tevreë,
En draaiden alles mee.
[Refrein:]

En 's avonds danste heel de buurt.
De schemering viel ras
En Jan dacht, toen het donker werd,
Dat komt mij goed van pas.
Want midden in een woest galop,
Daar hield de deugniet plots'ling op,
Verdween er met de toverfluit
En was 't met dansen uit.
[Refrein:]

Men keek versuft naar alle kant,
De kind'ren geeuwden luid.
De mensen vielen hijgend neer,
En zuchten... O die fluit.
Ze lagen tot de morgenstond,
Met stijve benen op de grond.
En 't duurde een hele tijd voordat,
Men lust in werken had.
[Refrein:]

INKELDE OANTEKENS UT MYN SKOALLETIID!

As ik tink oan myn bernejierren, oan dat golle boartsjen tink...

Sa dichte dr. Eeltsje Halbertsma út Grou dit fers. Sa komme myn tinzen my foar út myn bernetiid fan 50 jier of noch langer lyn. Ik sil prebearje noch wat út myn berne- jierren aan jim troch te jaan.

Te begjinnen op de le april fan it jier 1938, de earste skoalledei, dy't my noch bystiet as wie it juster bard. Mei in doaze fol grif- fels en in spûnsdoaske, swart breiden hoazzen en sokken, op klompen en koarte broek (lange broeken waarden allinne droegen troch manlju) kaam ik mei myn âldere bruorkes en suske oan by de âlde skoalle, dy't stien hat op it plak dêr't T. Weidenaar no wennet.

Wy waarden as earsteklassers ferwolkomme troch master Grunstra, in man mei in bosk roetswart hier, dat as bern fan 6 jier wol tige yndruk op ús makke. Meidat wy as bern earst te stoel en te bank sieten, koe't learen mar begjinne. De knyntsje dagen wienen foargoed foarby. Wy krigen in laai foar ús mei oan ien kant hokjes foar it rekkenjen en de oare kant glêd: Earst streepkes en stadichoan letters.

Ik moast dy dei ek al ris in kear nei it hûske (WC hienen wy noch nea fan heard, lit stean fan sjoen), Uppie fan de bakker (Ulbe Buwalda) moast my it paad wize, want dy siet in klasse heger.

It is in master west dy't tige fan bern hâlde. As wy in soad leard ha, leau ik net. It wie meast boartsjen, mar wy krigen wol altyd hege sifers. Master wie yn alle silen mak. Hy koe in bulte en neat wie him te folle (yn berneeagen dan). As in tosk los siet, gjin noed, master hie wol in tankje en luts de tosk der út.

Ek ris op in kear hie master in jampotsje fol mei seane moksels yn jittik. Dat moast wol sa lekker wêze, wy moasten der allegear mar ien fan opite. Soks fûn ik net lekker. Ik ha de fize smaak noch yn de mûle as ik der oan tink (de grize giet jin oer de grauwe) Ik mocht fan master nei de winkel fan Klaas Soepboer om anysblokjes (dizze smakken gans better).

Op in oare kear moasten alle Piters op de foto. Dat barde op it skoalleplein. Wy mochten der nei stean te sjen, mar kamen net op de foto. Dat wie wol hertsearich. Ik tink dat dizze foto ek noch wol yn Nijtsjerk wêze sil by immen dy't Piter hjit.

Ek ris hienen myn broer en ik gjin sin om nei skoalle ta. (skûltsje sette) en dan soe myn suster sizze dat wy siik wienen. Dat doe't de skoalle om 1 oere yn gong rûnen wy wat op de buorren om en wisten ek net wat wy

doe moasten, want nei hûs koe ek net. Doe sei Reinder (bakker) Buwalda tsjin ús:

"Hoegel jim net nei skoalle ta?" Ik wit net mear wat wy dêr op seinen, mar noch gjin heal oere letter wist ús mem wer as wy wienen. De bakker mei de bôlekoer hie it al oerkrante. Doe't wy thúskamen waard ús frege wer as wy weikamen (fansels út skoalle). Doe sil der ek wol wer wat waaid wêze.

Sa simmerdei út skoalle wei hienen wy ek wolris toarst (hoe binne bern). Dan nei de trochreed (timmerwinkel fan H. Holwerda), dêr wenne in tige goede man: Ype Jousma (ald feint), en dan krigen wy kâlde tee út in wytstiennen kop mei in foet der ûnder, en dêr mochten wy om bar dan wat ut drinke. Ek stie yn de trochreed in tige moai útsnijd wurkstik. It like wol op in kastiel. Wy fûnen soks as bern prachtich. It wie in broer fan Wiltsje en Durkje Jousma. Dat wienen gâns oare minsken. Dy koenen gjin bern útstean.

As wy mar op it stek stienen (om har te narjen) dan waard troch Durkje sa op de rúten slein, as moasten de glêzen der út.

No wer wat oars. Ds. Pieper út de herfoarme Pastory hie efter yn'e tún broeikassen en pielde dêr mei kaktussen. Dêr mochten wy ek wolris yn sjen, mar wat us mear oansprik wienen de appel beammen. Sa ha wy ris op in sneintejûne oan it hofkesjongen west en kamen mei bûsen fol appels thús (dat sil ús sneins wol net yn tsjerke ferteld wêze om soks te dwaan). Doe't wy de jûne thúskamen, waard it spul ûnder it reid fan de ierappelbult bestoppe, want der mochten gjin oare eagen oer gean.

Yn 'e hjerst, as it jûns betiid tsjuster wie, dan waarden de mosken fongen ûnder de daksgoatte en waarden dan de oare moarns ûnder it bûsgroentsje meinaam nei skoalle en yn it lokaal fleane litten ûnder bidden of bibellêzen. Ik sil mar net sizze wa as dat dienen. Sa sjoch ik de smid yn'e hjerst reizgjen mei kachelspijen en sok spul, want dy moast dan de kachels sette dy't simmerdeis yn it turfhoek stienen. Wy hienen dan middeis frij fan skoalle (oars nea in frije middei, allinne sneons).

Dan hie Durke Tryn (Rypstra) elke moarn de loop nei skoalle mei dôfpot en tange, want dy moast de kachels oansette, wat ek net altyd like bêst woe, dat as wy dan yn skoalle kamen wie it faak noch stienkâld of it lokaal fol mei reek as de skoarstien net lûke woe. Soms smieten wy ek wolris kamferbollen op de kachel wat ek nochal stonk.

Ek moast master Grunstra ferhúzje fan Rypke Blom nei Frederik Zijlstra of krekt oarsom, dat wit ik net mear. (master wie net troud). Ut skoalle wei mochten wy doe helpe te ferhúzjen. Mei in skokarre de buorren troch en master syn húshâlding der op. De fioele kaam boppe op alles te lizzen,

want dy moast fersichtich behandele wurde. Ik hie doe wol graach wollen dat er mar yn gruzeleminten fallen wie, dan hoegden wy der net mear by te sjongen. Soks fûn ik freeslik.

Wy hienen simmerdeis ek gymnastyk op it skoalleplein yn it grint. It wie meast oars net as hurdrinne en wat mei de earmen en fuotten slaan. Gâns in ferskil by no mei it gymnastyklokaal.

Ek op in kear woenen wy wolris smoke. Ien jonge soe wol sjen dat er in dûbelstje krige út syn memme beurs. Dy wist er wol te finen yn it kammenet. Wy nei Liuwe (koopman) Sijtsma om tsien sigaretten. Ut skoalle wei achter in stik weet, want net ien mocht soks sjen, en puffe as hong it libben der fan ôf. En beroerd as wy waarden! De lêsten hawwe wy mar fuortsmiten, wy hienen der gjin belang mear by.

Sa fier oer skoalle.

Op âldjiersjûn waard ek fan alles úthelle. Alles wat mar te krijen wie waard fuortsleept, sels oan hûsketontjises ta. Sa waard ek ris in kear in âld boerewein by A.A. de Jong (no J. Torensma) op it lytshûs delset. Earst hielendal útelkoar helle en doe yn ûnderdielen nei boppen tôle. Dizze wein waard fan Wie, ûnder Nes, weihelle. De timmerman moast yn opdracht fan de boer G. v.d. Kooi yn de rin fan de simmer de wein wer nei ûnderen helje, want der moast hea op.

Sa ha ik it ien en oar wat ferteld út myn bernetiid en wol dit stikje beslute mei dit ferske:

OFSKIE

Farwol âld doarp, ik moat fan dy fandinne; It libben lûkt, de koarte lins is oer; Farwol do beammeskaad om d'âlde toer,

Jim wide fjilden, drôgjend yn de sinne"

En jimme, warber folk, sa trou, en gol, Freonen fan âlds, farwol!

Dyn loftten hingje oer ikkers, swier fan fruchten,

Fier bin dyn kimen, it wurk op 't fjild neiby.

Sa wêz en bliuw foartoan ek 't libben my:

In wiid gesicht nei fiere blauwe hichten, By warber wurkjen foar de dei fan hjoed, Dan is myn libben goed.

As faak myn tinzen ljocht fan dreamen binne,

Ald doarp, ik wit it no, ik tankje it dy:

Hjir fûn dy jonkheit al de fantasij Fan wolkeflecht en ûndergeande sinne;

Hjir dreau sa heech de himel boppe my Yn ljochte dreamery.

P.J.TROELSTRA; ynstjoerd troch W.POSTMUS, Wanswert, 1991.